

Tas Latweefchu draugs.

1838. 29 Septbr.

39ta lappa.

Jaunas sinas.

Is Pehterburges. Wentespils draudses mahzitajs Friedrich Nikolaus von Pauffler ar Keisera sinu irr palizzis par Pehterburges general-superdenti un scho sawu jaunu ammatu tur 4tā Septbr. Mahres-basnizā irr usnehmees.

Is Rihges. Tē wisseem teem Rihges mahzitajeem, kas appakšē Rihges basnizas teefas stahw, no 21mas lihds 23schai September sawa leela fanahfchana bija.

Tahs feschpadesmit leepas Smilkteneekds.

Ohtra nodaka: La jauneku eefwehtifhana.

Juhs zaur muhsu zeemu essat isbraukuschi, un tohs behrnus redsejuschi. Nu irr 10 gaddi, tad laudis schē wehl tā padshwoja, itt kā Deews nebuhtu debbesis, un ne tahds Pestitais wirs semmes atnahjis. Muhsu behrni gan tappe krissiti, un zitti dischi jiltweki gan bija eeradduschi basnizā eet, arri pee tā Kunga galda turretees, bet Kristus Gars ne weendā namnā nemitte. Lai tas Kungs mums peedohd, mehš nesinnasam, ko mehš darrijam. Un kā mehš buhtu warrejuschi dabuht to sinnah? Jo muhsu zeemini wissi muhs flaweja, ka mehš difti turroschi tizzibu. Prohti muhsu nelaita mahzitajs (Deews meelo winna dwehsefel, winsch jau senn irr atsgahjis duffehr!) bija lizzis weemu wezzu bildi no basnizas isnemt, kas nebuht tur negelbeja. Bet mehš teepamees, ka to atkal bija usfahr. Tas mahzitajs, kildu gribbedams beigt, to eefweede uguni, bet mehš winnam zehlām leelu plohfu, un daušjam winna leetas. Es biju tas pagasta wezzakajs, un gan tā preefsch azzim tohs laudis noturreju, bet es to nedariju tiffuschi no firds. Kungs peedohd man! — Muhsu mahzitajs pahr to plohfu tā sabihjajs, ka winsch eelikkahs flims gulleht. Gan labbaks tappe, bet par gaddu apfahr winnam waijadseja mirt semmē. Tas gohdigs tehws bija daudseem tā usdseebajis: "Swehtigi irr tee mirruschi, kas eekch tā Kunga nomir st!" Bet ne weens winnam to nepadseebaja, kad winsch ar nahwi zihnijajs. Ar tahm bailehm, un ar to kaunu un eenaidu mehš wissi winnu atstahjam. Winsch bija weens nelaimigs gans, un mehš bljam weens pahlidhis awju pulks. Zitti pahr winna mirschanu wehl preezajajs, un teize, ka tas essoht par to notizzis, kam winsch to bildi lizzis fadefsi naht. Ne weens to nedohmaja, ka tas nahwes engelis mums tik ahtri usnahs.

Ap Jahneem mehš aprakam sawu dwehseles gannu, un nu mehš bijam pagallam atstahiti. Jau sahze wissyr parunnah, ka ne weens mahzitais wairs pee mums nebuhs nahzeis, jo wissi no tahdas draudses atmuhfoht. Bet mums gan zittadas ruhpes bija, prohti kā warrefim ismellotees pahr to dumpi, ko bijam zehlufchi, un kura labbad mums nu bija nospreests, strahpi malfah. Nu zits zittam to wainu gribbeja usgreest, un pehz gallā tas isnahze, ka wissam pagastam bija eenaids sawā stappā. Gan jau papreefschu mag meera

un mihligas fadseewas pee mums atradde, bet us to meh's wiffi kophã turrejamees, ka mahz zítajam fawu teefu noraus, un winnam fareebs, zif ween warrehs. Nu arri ta launuma beedriba pasudde, fatrs gribbeja atreutees, to strahpi ismakfah, un wildams melldams zittus usrahbija. Paschi teefas fungi redseja, ka meh's bijam weeni neganti zilweki. Bet manni firbs wiffai gruhti kohde to dohmajoh, ka es tiffai par parahdichanu tohs laudis bija no ta dumpja noturrejis, bet ihsti fakfoht, ar wahrdeem un ar fawu isturrefchanu tohs wehl mussinajis. Ak Rung's, tee ihsti bija behdu laifi, un es ne mas ne warreju noskattitees, kad paliks labbaki.

Pa tam ruddens atnahze, un meh's bijam apradduschi, ap Mikkelleem fawus behrnus pee eefwehtifchanas west, lai fawu kristibas derribu atjauno, un pirmu reisi pee Deewa galz da peeet. Scho reis meh's ar to swehtu darbu jo wairaf gribbejam israhditees, tapeh; ka muhsu behrni bija mag mahziti. Dwehseles ganna mums ne bija, tas ffohlmeisters tizzibas mahzibu ne-usnehmahs, un ta tas nahze, ka tee nabbagi jauneki tiffai 4 reis dabbuja pee zeeminu mahzitaja eet peh; mahzibas. Tad nu sinnaams, wisseem us to ween bija dohmas, ta tai deena warrehs preefsch lauschu azzim isgohdatees. Us tizzibas fohlifchanu ne weens nedohmaja. Jhpaschi sehẽ nu bija tahs wez eeraddums, ka to deenu preefsch tahs eefweh; tifehanas ar leelu ahrigu iskohpschanu pawaddija. No rihta pulksten 9ahs schee behrni wehl pehdigu reisi tappe pahrlaufiti. Pawissam bija 10 puifchi un 17 meitas. Kad ta mahziba bija noturreta, tad tee puifchi us meschu nogahje, sakumus pahrneft, fo basnizu ispuifch; foht; bet tahs meitas us smilkschu allu nogahje, smilktis raudsicht, fo basnizu iskaisicht. Tas nu gan par launu naw, kad fawu Deewa nammu ta isgohda, bet tomehr dauds leeki eerads dumi pee mums to labbunu apgahnija. Prohti tahs meitenes ar pijoli us to smilkschu allu nogahje, puifchi atkal ar tauru us meschu. Katreem bija pawalgs un dsehreens lihds, un tee tur danzaja, ehde, un ar wiffadeem johkeem trakkojabs. Jhpaschi dauds pah; to melse, fahdu apgehrbu no wezzakeem dabbuschoht, un arridsan mellejabs mihluliti. Prohti kad dffihres un dantschi bija pagallam, un jau taifijabs mahjãs pahreet ar wisseem sakumeem un smilktim, tad wiffi wehl fastahweja eefsch rinka kophã, un fatrs puifis weenu meitu par fawu bruhiti zehle, un fatra meita weenu puif; par fawu bruhiganu isfkattijabs. Bija behrnu neeki, bet dauds stribdina un eenalda no tam zehlahs, un prahti no ta swehtuma tappe nogreesti, us fo katram buhs kluffumã taifitees, kad winsch pirmu reisi pee Deewa galda nahf. Meitas un puifchi fawã swehtã deenã titween bruhiganu jeb bruhiti prahtã turreja, un wezzaki, dabbusufchi behrnu wahrdu's dsirbeht, fo pa wiffu zeemu melsdami isnesse, peh; to ween behrnus eeraudfija. Es pat's to pee few sinnu. Jo teescham pee meitahm, kas tappe eefwehtitas, un brifscham arridsan pee wiinu mahtehm, to warreja nomanniht, woi dauds puifchi winnas bija par bruhteh'm fankufchi, woi ne weens.

Bet kad schoreis tahs 17 meitas bija daschadi pee smilkschu allas plohfijuschahs, un tas pijoles spehlmannis tahs atstahjis, jo tam wehl waijadseja us ohtru zeemu eet, behrneem usspehleht, — tad wiffas kophã eegahje eefschã. Weenã patti klibba meita palikke ahrã, jo ar to ne weena negribbeja eelaisfees. Tahs 16 wesselas meitenes fahje itt lustigi fawu bruhites danzi eefsch allas danzah, un aureja fawas finges tur appafsch semmes. Ta klibba Anne itt behdiga pee mallas sehbeja laukã, un ballojahs, kad dsirdeja pehrkonu us nahkam un ruhjam. Winna sauze, lai jelle isnahfoht tahs meitas, paleefohht bail weenai paschã. Ne weena to neklausija! Pajehlfuees, wiina patlabban jau gribbeja eefschã eeflib; boht, un jau itt klahrn peenahze — te us reisi tahs stuttes atlaidabs, tas allas wirfus fagahsahs, un wiffas 16 meitas appafsch semmes palikke! Man tur bija diwi eefschã, dwihni, un abbas es kofiti turreju mihlas. Ta klibba Anne us tahm fagahstahm semmehm pafritte, un augfcham rahpufees, zif ween spehdama us mahjahm dewahs, laudis sakaukt. Bet wihri gan drihs wiffi us laukeem pee darba bija, un seewifchki un behrni noftreedami, dauds aiss mirse lahpfstas lihds neimt. Turklah; arri ta alla bija dsilla, jo appafschã tahs labbas bals; tas smilktis atraddahs. Par ilgu laiku tee 10 puifchi arri no mescha isnahze, un zif ween spehdami, raudfija fo semmi atfweest. Bet tiffai pulksten 1 no rihta, to pirmu meitu us; gabje. Ak ta bija manna Lihfite, fahrta waigã, wehl itt filta, bet eefsch semmes noslahpes

ta, un jau islaibus dwehsele! Drihs arri no pilssata daktera atskrehje, bet tas ne warreja ne ko darriht. Us weenu pufsstundu 16 lihki raddahs weena blakkam ohtras nolikti, un wissa zeema bija negantas isbailes un behdas. Bruhtes padanzohht bija nahwi attaufuschas. Tahs mahtes ka ahraprahata apfahrt skrehje, mattus plehsdamas. Diwi seetwas uhdeni eegahsahs, fawu gallu meklebamas, bet weens zella brauzeis tahs iswille ahrâ. Weens fainneeks pakahrahhs. Det man ta wissu leelaka nelaima usnahje. Jo wissa pahrmahzischana, flahht buhdama, mums neschkeetahs lihgsfiba effoti, bet noskumfchana (Ebr. gr. 12 n. 12 p.) Wissi zeema laudis gribbeja man nobeigt, jauni un wezzi ka swehri man usstahjahs, kalabbad es to snillfchu bedri nelizzis drohschaki nosstutest. Es nesinnaju ka fawu dshwibu glahht, un pee tam man seewa bija ar tahm bailehm flimma palikfust, un diwi lihki bija glabbajami. Es arri ne fur meeru neatraddu ar fawu firds apsinahchanu. Kad es eegahju istaba, es fawu flimnu draugu eeraudsiju un dsirdedu waidam. Kad es eegahju kambari, tur mannas diwi jaunahs meitas gulleja neshwas un aufstas. Kad es pa wahrteem isgahju, tad laudis ar nfnahm azzim us man pihke, un man nolamajaja par fawu behrnu jeb mahfu bendi. Ne fur man nebija eepreezschanu atrast. Mahzjtaja mums nebija; skohlmeisters wisseem laudim stahstija, ka Deewhs man sohdijs par mannu leelu lepnibu. Un kad tas teefas funks no pilssata nahje to leetu ismekleht, tad wissi gribbeja man zeetuma strahpi usgreest. Wehl tas skohlmeisters dewe ka pasinnahht, ka zit wansch saprohtus, manni wajagohht ar sohdu nobeigt. Det tas teefas funks wissus apfauze, isprassija ka tas notizzis, uskrassija to, un brauze probjam ar faweem raksteem.

Kad wansch bija nobrauzis, tad man ka pagasta wezzakam wajadseja wissu apgahdaht, papreefch to lihku paglabbaschanu. Pee tam es nu dabuju passht, fahds labbums no ustizzama drauga un dwehseles ganna nahk. Tahds man raddahs weens zeeminnu basnijas funks, kam nulle bija usdohts, muhsu dwehsetu wajadfibas apgahdaht, jo tas basnijas funks, kas papreefchu muhsu behrnus us tik ihu brihdi bija ismahzjtis, pats bija atluhdsees, lai winnu atlaisch. Tas ohtrs mahzjtis ar to eefwehtschanu wehl trihs deenas usgaidija, lai warretu tohs 16 sahrfus pataisht, un norahdija wissu, ka buhs darriht. Wissi ar labbu prahtu winnam klausija, un ta bija ta pirma reise, kad mehhs par klausigeem zilwekeem paliffkam. Tas mahzjtis abbus swehtus darbus, to lihku pawaddischanu un to jauneku eefwehtschanu us weenu reisi isdarrija, un prohti tas ta notikke:

Basnija preefch altara tee 16 sahrki tappe nolikti ar teem 16 jaunu fristigu meitemu lihkeem, un ta flibba Anne pee teem sehdeja flahtu. Als teem tee 10 jauni dehli stahweja, melnus needrus ar puschkeem rohkâ turredami. Tad skohlshs behrni, un tad wezzaki, un wissa brandse. Wissi tik klussi basnija stahweja, ka es muhscham to nebiju pee Deewa kalposchanas redsejis, ta ka pamirruschi, un wissu lauschu waigi firds famischanu rahdija. Zit tbs gaddhs wezzaki un behrni us to ween luhkoja, kahda weeta katrs jauneklis stahweja, un ka bija apgehrdees, bet gan mag to klausija un ardohmajaja, ko tur dseedajaja un mahzija. Det schoreis neweens neskattija us gohda weetu un us drehbehm, wissi tikfai to negantu nelaimi eedohmajaja, un ka ar to ta eefwehtschana bija itt jittada tappufi, ne ka gaidija. Mehhs papreefchu dseedajam schohs perschus:

Mekle swehtu pamattu,
Rahpsees augfcham sawa firdi,
Deewam fuhdft behdibu,
Kad ta pasauke tew tirdi!
Lapnigi wansch spirdfina
Dwehseles, kas firdehsta.

Remmees tizzib's drohschumu,
Jesus tew grihb eedoht spehku.
Kas tew nehmis mantinu,
Tas warr ardoht behdas preeku!
Jesus mihle grehzneekus,
Schehlo tohs atgreefigus! —

Es itt flaidri to nesaprattu, ko mehhs dseedajam, tomehr mannas firds fahpes magfeniht remdejahs. Kad ta dseefma bija nodseedata, tad tas mahzjtis us zelleem nomettahs Deewu luhgt, un mehhs wissi tapatt darrijam. Preefchlaifka mehhs to muhscham nebuhtum darrijuschchi, bet nu tas Rungs bija mums firdis treejis. Tas mahzjtis ta fazzija, un es dohmaju, ka wissi lihds ar winnu to paschu luhdse: "Zik ne ismannijamas irr tawas teefas, un zit ne isdibbinajami irr tawi zekki, ak Rungs! (Neem. gr. 11 n. 33 p.)

Mehs dohmajam tew dshwus uppurus atwest us scho weetu, un nu mums par dischu pussi nedshwi jaatwedd. Tu essi 16 no muhsu behrneem, kas allas tumsa danzaja, us sawu gaisnu pajehlis, eekam tee wehl pee tawa swehtuma tappe peerwesti. Det mehs behdajamees pahf few un pahf saweem behrneem. To kad tu, Kungs, gribbetu mums un muhsu behrneem grehtus peelihdsinabt, ka tad mehs pastahwetum!⁴⁴

Ea gan driht tas mahjitais fazzija, un wissi raudaja schnufftedami. Zitti gan arri sawus grehtu darbun atzerreja. Det kad tas mahjitais pehz to Deewa luhgshanu muhs bija ar ihfu runnu usruunajis, tad winsch pee fatra sahrka peegahje, eefwehtija to lihki, un tad preeksch wifsham dwehselehni kohpa Deewu aistuhdse. Tas zitteem no mums itt pee firds gabje. Par mirs ruscheem aistuhdhis, winsch nu tohs 10 jaunus dehlus un to klibbu Annu eefwehtija, un ihpafchi kawejahs to swehtu wahrdu isstahstidams: d fenneetees us to, ka juhs tohpat swehti, ar bihjaschanu un ar drebbechanu (Wthl. gr. 2 n. 12 p.). Weidsoht winsch muhs wehl usrunnaja, un fazzija pehdigi scho perschu:

Ead dshwus wehl schodeen atgreesees,   Irr rihda Sims un nahwe kriht.
Kas sinn ka rihe' tew isdohsees,   Kad tu nu grehtos prohjam brauz,
Kas schodeen wessels preeka miht,   Tad elles ugguns tewi sauz.

Nu peenahje tee nesses, janni puifchi no ohtra zeema, un aishesse tohs sahrkus neschus. Wissi pawaddija tohs mirruschus. Papreeksch tee skoflas behrni gabje, tad tee sahrki ar to 16 mette nu lihkeem tappe nesti, nu tee 10 puifchi, kas nulle bija eefwehtiti, un pehz teem tee draudses lohzeikli gabje, es ar mahjitaju preekscha. Un kad ta garr laukeem us to smilkschu weetu gahjam, tad man ka diwgreefigs sohbins firdi speedahs, itt ka buhtu wissi zeema laudis reisē us kappeem nessim.

Eapatt, fur taggad tee kohli stahw, bija 16 kappi israkti eeksch baltahm smilktim. Palikke bail usstattoht. Zeemnu meitas tohs lihkus sagaidija ar pukkehm un wainageem, behdigi us teem paredsedamas. Saule bija aish mahkoneem; bet kad tohs 16 sahrkus nolikke, kattu pee sawa kappa, un mehs sahjam behru dseesnu dseedah, tad mihta faulite brihnischkigi paspihdeja, un tohs sahrkus lihds ka muhsu firdis apgaismoja. Es nespehju isfazzijt, kahda manna firds palikke, kad faule ta eepihdeja eeksch teem kappeem eekschā, un mehs ta dseedajam:

Eche stahwam behdinati,   Tas Deews, kas muhs irr raddijs,
Wee kappeem puljinati,   Wirs semmes irr atwaddijs
Un behrnus pawaddam.   To Kungu Jesu Krist.
Tee gan muhs preezinaja,   Tas nahwi uswarrejis,
Det behdas muhs atstahja,   Un kappu irr pahrspehjis,
Nu mehs tohs semme glabbajam.   Preeksch wisseem, kas eeksch wiina mirst.

Lai affaras birst azzim,
Lai pamohdina firdim
Pehz debbes ilgoschan'!
Tikween ta wahsa meesa
Lai semmei peederr teesā,
Det dwehselehni ta dshwoschan'.

Eeksch Jesu tizzedami,
Lai winnu klaufidami
Mehs winnam dohdamees.
Eeksch Kristus irr ta dshwib',
Winsch eedohs to ar mihtib'
Mums wisseem, kad to luhdsamees.

Scho dseesnu nodseedajusch, mehs tohs sahrkus eelaidam eeksch kappeem. Zeemnu meitas sawas pukes un wainagus usmette, un mehs to swehtu luhgshanu fazzijam. Det kad nu tee nesses teem 16 sahrkeem us reisi semmi usmette, tad itt bailigs trohtknis zehlahs. Mahtes samissuschas, rohtas apkehras, un waidedamas us kappeem un us debbesim skattija. Tas pateesi wissai aishnehme firdis.

(Us preekschu wehl treschu nodaku.)

Lihds 27. Septbr. pee Rihges irr atnahkusch 1273 fuggi un alsbraukusch 1162.

Wrihw drikkcht. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes:
Dr. R. L. Grave.